

Bacon eller bæredygtighed?

Andelsbevægelsen er en solidarisk forretningsform, hvor hoveder, ikke hoveder (køer), tæller. I starten af 1900-tallet blev bevægelsen helt central for en enorm eksportsucces. Salget til briterne buldrede afsted med smør fra røde malkekøer og bacon fra det overnaturlige hvide baconsvin, som blev længere og længere.

Bevægelsen talte mejerier, slagterier, foderstofcentraler, banker, dagligvarebutikker og endda en turnerende andelsteatertrup. De forandrede det fysiske landskab permanent i deres jagt på den mest effektive landbrugsproduktion. I slutningen af 1900-tallet fusionerede mange andelsvirksomheder og skabte monopollignende mastodonter som Arla, Danish Crown og DLG.

I dag bokser disse mod en grøn ungdomsbevægelse, plantesmør og klima- og biodiversitetskrise. Køledisken er kamppladsen. Skal vi have korn, grise og køer, skov eller vild natur? Vi kan ikke få det hele.

Forfatteren siger:

”Bogen kaster nyt lys over den klassiske historie om landbrugets andelsorganisering gennem de sidste 140 år. Det er velkendt, at andelsbevægelsen førte til en betydelig eksport og skabte velstand, særligt for de mere velstillede bønder i landet. Men bøndernes andelsorganisering medførte også en mere intensiv udnyttelse af naturen og dyrene, hvilket på forskellig vis har bidraget til de klima- og naturkriser, vi ser nu. De tilbageværende andelsselskaber i landbruget står derfor i dag over for store udfordringer.”

Om forfatteren

Esben Bøgh Sørensen er ph.d. i idéhistorie fra Aarhus Universitet. Han er samlingschef på Det Grønne Museum og ekspert i landbrugshistorie.

Om serien

Andelsbevægelsens natur er 88. bog i serien 100 danmarkshistorier. Bøgerne udkommer hver måned i otte år og er centrale i projektet, der bl.a. omfatter kronikker og materiale på danmarkshistorien.dk.

Se mere på 100danmarkshistorier.dk

Andelsbevægelsens natur

Esben Bøgh Sørensen

100 sider

Pris: 129,95 kr.

UDKOMMER 9. januar 2025
som trykt bog, e-bog og lydbog

Bogen sælges også i abonnement
på unipress.dk/abonnement

Kontakt

Esben Bøgh Sørensen

Tlf.: 20 80 31 24

Mail: ebs@dgmuseum.dk

Thomas Oldrup, forlagsredaktør

Tlf.: 53 55 01 59

Mail: to@unipress.au.dk

Projektet 100 danmarkshistorier
er støttet af A.P. Møller Fonden

Aarhus Universitetsforlag

Helsingforsgade 25

8200 Aarhus N

Tlf. 53 55 05 42

unipress.dk